

Realizacja przedsięwzięć zmniejszających zanieczyszczenia powietrza w Rzeszowie

Od kilku lat Rzeszów króluje w wielu rankingach – według klasyfikacji “Euro polis 2018”, stolica Podkarpacia jest najbezpieczniejszym miastem w Polsce, drugim najszybciej rozwijającym się i jednym z najbardziej obywatelskich. Teraz Rzeszów pokazuje, że chce być także miastem, dla którego ekologia i ochrona środowiska naturalnego to ważna sprawa, dlatego inwestuje w fotowoltaikę, termomodernizację czy nowy tabor MPK. Ocena, jakości powietrza na terenie miasta Rzeszowa została dokonana w oparciu o monitoring i badania Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie. W 2019 r. monitorowanie poziomu zanieczyszczenia powietrza pyłem PM10 w Rzeszowie prowadzone jest na stanowisku pomiarowym zlokalizowanym na osiedlu Nowe Miasto. Na terenie miasta Rzeszowa występują przekroczenia niebezpiecznych związków: pyłów PM10, PM2.5 oraz benzo(a) pirenu. Szczególnie jest to odczuwalne w miesiącach grzewczych – grudniu i styczniu, co ma związek z emisją niską z sektora mieszkaniowego. Miasto Rzeszów prowadzi wiele działań, które mają przyczynić się do obniżenia stężeń niebezpiecznych związków. Ograniczenie emisji szkodliwych substancji, a także poprawa efektywności energetycznej domów wolnostojących w Polsce – to jedne z najważniejszych założeń programu Czyste Powietrze realizowane na terenie Rzeszowa. Największym atutem Rzeszowa są walory przyrodnicze, na obszarze miasta znajduje się ponad 1000 ha terenów zielonych – parki i ogrody miejskie. Stolica Podkarpacia podejmuje liczne działania służące poprawie stanu naturalnego, a w szczególności poprawie, jakości powietrza. W ramach działań proekologicznych zakupiono nowoczesne autobusy MPK (w tym napędzane gazem oraz elektryczne), ich ilość z roku na rok rośnie, wybudowano buspasy, przeprowadzono kilka projektów termomodernizacji budynków użyteczności publicznej. Co więcej na bieżąco realizowany jest program likwidacji starych pieców i rozbudowy sieci ciepłowniczej (ciepło systemowe). Projekty te ma na celu poprawę, jakości powietrza atmosferycznego, a także zmniejszenie negatywnych presji środowiskowych na obszary cenne przyrodniczo zlokalizowane zarówno na obszarze miasta oraz na terenie Gmin sąsiednich: Boguchwała, Chmielnik, Czarna, Głógów Małopolski, Krasne, Łańcut, Miasto Łańcut, Trzebownisko, Tyczyn. Realizacja projektu umożliwi poprawę efektywności energetycznej budynków na terenie Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego, a tym samym przyczyni się do zmniejszenia zużycia energii końcowej i pierwotnej oraz ograniczy emisję dwutlenku węgla, pyłów i innych substancji zanieczyszczających do środowiska. W ramach projektu planowane jest dokonanie wymian 272 nieefektywnych kotłów węglowych na nowoczesne, niskoemisyjne kotły na paliwa stałe (inne niż biomasa) klasy 5 z automatycznym zasypem paliwa (ekogroszek) na terenie Gmin: Miasto Rzeszów, Boguchwała, Chmielnik, Czarna, Głógów Małopolski, Krasne, Łańcut, Miasto Łańcut, Trzebownisko, Tyczyn. W mieście systematycznie likwiduje się piece i wprowadza centralne zasilanie w ciepło. Na przestrzeni lat 2006 – 2018 Miejski Zarząd Budynków Mieszkalnych w Rzeszowie zlikwidował 1114 pieców w centrum Rzeszowa. W latach 2019 – 2020 zlikwidowanych zostanie kolejnych 126 pieców.

Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej ciągle rozwija i modernizuje miejską sieć ciepłowniczą. W 2018 r. wykonano 18 km nowych sieci ciepłowniczych oraz 1590 węzłów cieplnych. Ciągłe podejmowane są działania mające na celu zachęcenie mieszkańców do przyłączania budynków do sieci ciepłowniczej. Rzeszowska Straż Miejska przeprowadza kontrolę spalania odpadów w kotłowniach należących do osób fizycznych (gospodarstwach domowych) poprzez pobór próbek żużli i popiołów z kotłów i palenisk. W 2018 roku przeprowadzono ponad 1170 kontroli pod kątem spalania odpadów. Dzięki zakupowi przez Prezydenta Rzeszowa urządzeń niezbędnych do przeprowadzania kontroli aut na drogach w mieście (dymomierz, analizator spalin, sonometr) i przekazaniu ich dla Miejskiej Policji, funkcjonariusze przeprowadzają kontrolę pojazdów pod kątem dopuszczalnych norm emisji spalin. Tylko w 2018 roku Policja przeprowadziła 1385 kontroli i zatrzymała 626 dowodów

rejestracyjnych. Na terenie miasta Rzeszowa największy potencjał upatruje się w energetyce słonecznej oraz energetyce geotermalnej. Zasoby promieniowania słonecznego mogą służyć do produkcji energii w trzech obszarach: produkcja ciepła poprzez kolektory słoneczne, energii elektrycznej za pomocą ogniw fotowoltaicznych oraz poprzez tzw. pasywne systemy solarne – elementy obudowy budynku służące maksymalizacji zysków ciepła.

Fotowoltaika – jest wykorzystywana między innymi w budynkach użyteczności publicznej, a także do oświetlania przejść ulicznych. Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji już korzysta z energii słonecznej na ujęciu wody oraz oczyszczalni ścieków, a w planach jest farma fotowoltaiczna o powierzchni 2,4 ha i mocy 1,2 MW. Przewidywana roczna produkcja energii elektrycznej z tego systemu wyniesie około 1 GWh. Wyprodukowany prąd powinien w dużej mierze zaspokoić rosnące zapotrzebowanie na energię oczyszczalni. Według MPWiK w Rzeszowie sposób rozmieszczenia paneli fotowoltaicznych pozwoli na wykorzystanie produkowanej energii w godzinach szczytu energetycznego. Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Rzeszowie na terenie oczyszczalni ścieków wykonało proekologiczne inwestycje: 3 kogeneratory prądotwórcze o mocy 345 kW każdy, zasilane biogazem pochodzącym z procesu stabilizacji osadów ściekowych (uzyskiwana w ten sposób „energia zielona” pokrywa w 74% potrzeby oczyszczalni ścieków na energię elektryczną, a także w 100% zapotrzebowanie oczyszczalni na energię cieplną), instalację fotowoltaiczną o mocy 1 MW (przewidywana roczna produkcja energii z zainstalowanego systemu wyniesie 0,85 GWh) oraz kolejną farmę fotowoltaiczną o mocy 1,2 MW, składającą się z 4000 szt. paneli fotowoltaicznych monokrystalicznych. Nowoczesny podmiejski dworzec autobusowy uzbrojony w źródła fotowoltaiki produkuje energię elektryczną zabezpieczającą funkcjonowanie obiektu oraz zasila sąsiednią placówkę szkolną. Do ogrzewania i chłodzenia budynku wykorzystano 6 pomp ciepła. Do ich działania, podobnie jak do oświetlenia dworca, pracy wszystkich systemów elektronicznych, którymi został naszpikowany, potrzebna jest energia elektryczna. A tę produkować będą umieszczone na zadaszeniach moduły z technologią No Frost oraz luminescencją o pow. 530 m kw. i mocy 70 kW.

Fotowoltaika zasila port lotniczy Rzeszów - Jasionka Instalacja fotowoltaiczna w podrzeszowskiej Jesionce należy do najnowocześniejszych w Europie. Na jednym z budynków lotniska na powierzchni 2,5 tys. m² zainstalowano ogniwa fotowoltaiczne, które w słoneczne mogą wytworzyć około 450 kilowatów prądu. Dzięki nim lotnisko oszczędza na rachunkach za prąd nawet 80 tys. zł. rocznie. Panele fotowoltaiczne zamontowane są nie tylko na dachu budynku, ale i na całej elewacji, w oknach natomiast zamontowane są żaluzje fotowoltaiczne.

W Rzeszowie nie tylko władze miast troszczą się o środowisko, dbają o nie również mieszkańcy, którzy produkują czystą energię ze słońca. Inwestycja w panele fotowoltaiczne obniżyła już rachunki wielu rodzin z Podkarpacia w tym z Rzeszowa. Klienci, którzy skorzystali z oferty Columbus Energy otrzymali kompleksową usługę – od projektu, poprzez montaż aż po przyłączenie systemu do sieci. Występujące na terenie województwa wody geotermalne mogą być wykorzystane na cele produkcji ciepła, a także balneologii i rekreacji. Okręg podkarpacki w kontekście basenów geotermalnych dzieli się na dwa obszary: przedkarpacki i karpacki. Jeden z nich posiada energię równoważną do spalania 1,5 miliarda ton węgla na km². Drugi okręg, karpacki, posiada łączne zasoby porównywalne do spalania 714 mln ton węgla na km². Miasto Rzeszów znajduje się na granicy tych dwóch obszarów. Najwyższy potencjał energetyki geotermalnej, wynoszący powyżej 10 MW występuje w powiatach przeworskim i strzyżowskim. Na terenie miasta Rzeszowa potencjał energetyki geotermalnej kształtuje się na poziomie od 5 do 10 MW. W stolicy Podkarpacia odkryto źródła geotermalne: na głębokości 500 m.p.p.g., gdzie temperatura wynosi 36 stopni Celsjusza, 1 km – 48 st. C, 1,5 km – 61 st. C, 2 km – 73 st. C, 2,5 km – 76 st. C, 3 km – 99 st. C, na 4 km prawie 129 st. C, na 5 wynosi 149 st. C. Na obecnym etapie rozpoznania geologicznego występują przesłanki dla wykorzystania wód geotermalnych na cele energetyczne (produkcja ciepła).